

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Sžo/49/2013
Identifikačné číslo spisu:	1012201266
Dátum vydania rozhodnutia:	11.12.2014
Meno a priezvisko:	CSc., JUDr. Eva Babiaková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1012201266.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: ABC - Taxi service, s.r.o., so sídlom A. Mickiewicza 1372/3, Spišská Nová Ves, právne zastúpený Advokátskou kanceláriou Hovan, Hospudka, s.r.o., so sídlom Ing. Kožucha 1, Spišská Nová Ves, proti žalovanému: Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR, so sídlom Štefanovičova 3, P.O.BOX 76, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 2012/300/002059/00867 zo dňa 23. apríla 2012, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S 159/2012 - 28 zo dňa 30. mája 2013, takto jednohlasne

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S 159/2012 - 28 zo dňa 30. mája 2013 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave podľa § 250j ods. 1 O.s.p. zamietol ako nedôvodnú žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného č. 2012/300/002059/00867 zo dňa 23. apríla 2012 a jeho následného zrušenia, ako aj zrušenia prvostupňového rozhodnutia a vrátenia veci žalovanému na ďalšie konanie. Žalovaný svojim rozhodnutím zmenil vo výrokovej časti rozhodnutie Slovenského metrologického inšpektorátu v Bratislave č. 4010/600/2012/R zo dňa 7. marca 2012 o uložení pokuty vo výške 700 € žalobcovi za porušenie § 19 ods. 1 zákona č. 142/2000 Z. z. o metrológii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o metrológii“) a podľa § 59 ods. 2 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) tak, že pokutu vo výške 700 € nahradil pokutou vo výške 500 €. Žalobcovi krajský súd náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozsudku krajského súdu žalobca podal odvolanie a žiadal aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil prvostupňový rozsudok a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V odvolaní namietal nesprávne právne posúdenie veci. Nesprávne právne posúdenie veci spočíva podľa názoru žalobcu v tom, že údajné zohľadnenie nejednoznačnosti preukázania porušenia § 19 ods. 3 zákona o metrológii a zdôvodnené použitie § 19 ods. 1 zákona o metrológii je zo strany žalovaného nepochopenie zákona a účelové chápanie účastníka správneho konania ako toho, ktorý a priori porušuje zákon. Totiž

ustanovenie § 19 ods. 3 zákona o metrologii zo svojho znenia „pri poškodení, pozmeňovaní, alebo odstraňovaní platných overovacích značiek...“, predpokladá úmyselné konanie. Keďže sa však úmyselné konanie zo strany žalobcu nepreukázalo, správny orgán zase účelovo odôvodnil svoje rozhodnutie § 19 ods. 1 zákona o metrologii, t. j. tým, že meradlo - taxameter nemalo platné overenie. Žalobca namietal, že tento pohľad zo strany správneho orgánu zamieňa príčinu s následkom. Totiž, určené meradlo - taxameter, nemalo poškodenú overovaciu značku. Toto meradlo malo platné overenie, nepoškodenú overovaciu značku, ale ako sa pri kontrole ukázalo, bola nesprávne založená, resp. lanka spojené s platnou overovacou značkou boli neodborne založené. Avšak táto skutočnosť bola zistená až pri kontrole, a teda žalobca o tejto skutočnosti nevedel. Keďže „plombu s overovacou značkou“ žalobca nezakladal, samotnú overovaciu značku nepoškodil a o jej neodbornom založení nevedel, nemohol ani naplniť skutkovú podstatu správneho deliktu. Skutočnosť, že žalovaný má zamestnancov, ktoré nie sú odborne zdatní pre zakladanie zabezpečovacích značiek nemôže byť na ťarchu žalobcu.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že sa nestotožňuje s námietkami žalobcu, ktoré uplatnil v odvolaní. Ma za to, že tak v priebehu správneho konania ako aj v konaní pred súdom bolo jednoznačne preukázané porušenie § 19 ods. 1 zákona o metrologii žalobcom, nakoľko inšpektori pri metrologickom dozore dňa 19. januára 2012 zistili, že žalobca pri meraniach súvisiacich s platbami používal neoverený taxameter, nakoľko platnosť overenia meradla zaniká, ak bola poškodená overovacia alebo zabezpečovacia značka. Pri metrologickom dozore bolo zistené, že na kábli, ktorý vedie od motorového vozidla sa nachádza drôtik s olovenou plombou Slovenskej legálnej metrologie (overovacia zabezpečovacia značka). Tento drôtik sa voľne pohyboval po kábli a nebol pevne spojený s káblom merača, čo znamená, že nebolo zabezpečené pevné prepojenie meradla s motorovým vozidlom. Za používanie určeného meradla zodpovedá jeho používateľ. Správne delikty zakotvené v zákone o metrologii sú založené na princípe objektívnej zodpovednosti bez možnosti liberácie. Na vznik zodpovednosti žalobcu za správne delikty podľa § 36 ods. 1 zákona o metrologii stačí preukázať, že došlo k porušeniu povinnosti uplatnenej v ustanovenej zákonom o metrologii. Preto námietky žalobcu odvolaní považoval za irelevantné. Nakoľko nebolo jednoznačne preukázané, že by si žalobca sám poškodil overovaciu značku na určenom meradle inšpektorát a úrad túto skutočnosť zohľadnili a žalobcovi neuložili pokutu za porušenie § 19 ods. 3 zákona o metrologii, keď za poškodzovanie, pozmeňovanie alebo odstraňovanie platných overovacích značiek, zabezpečovacích značiek alebo značiek montážnika, ale žalobcovi uložili pokutu za porušenie § 19 ods. 1 zákona o metrologii, teda za to, že pri meraniach súvisiacich s platbami používal určené meradlo - taxameter vozidiel taxislužby, zn. KIENZLE, typ. 1150-01 bez platného overenia podľa § 36 ods. 1 písm. c/ zákona o metrologii.

Ak inšpektorát zistí porušenie zákona o metrologii, ktoré naplní skutkovú podstatu niektorého zo správnych deliktov zakotvených v § 36 zákona o metrologii nemôže upustiť od uloženia pokuty, pretože na takýto postup nie je inšpektorát oprávnený. Vzťah žalobcu k Slovenskej legálnej metrologii, ktorej zamestnanci podľa názoru žalobcu neodborne založili plombu s overovacou značkou, spadá do oblasti obchodno-závazkových vzťahov a právo na prípadnú náhradu vzniknutej škody si žalobca môže uplatňovať voči Slovenskej legálnej metrologii, preto žalovaný túto námietku považuje vo vzťahu k preskúmvaniu rozhodnutia žalovaného za irelevantnú. Žalovaný znížil pokutu zo 700 € na 500 € a má za to, že uložená pokuta splní funkciu preventívnu a represívnu. Žalovaný súčasne konštatoval, že zákon o metrologii umožňuje uložiť pokutu až do výšky 6638,78 € za jeden správny delikt, pričom žalobcovi bola pokuta uložená na spodnej hranici zákonom ustanoveného rozpätia sadzby. Rozhodnutie o uložení pokuty považuje žalovaný za zákonné, rovnako aj postup správneho orgánu.

Krajský súd v Bratislave v napadnutom rozsudku sa stotožnil so záverom žalovaného, že v danej veci bol náležite zistený skutkový stav veci. Konštatoval, že žalovaný vyhodnotil v rozhodnutí vykonané dôkazy a správne aplikoval relevantné zákonné ustanovenia. Súd považoval tvrdenia žalobcu uplatnené v odvolaní proti rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa a potom v žalobe, že plomba nemala poškodenú overovaciu značku a že disponoval s neporušenou plombou za irelevantné. Vzhľadom k tomu, že inšpektorát zistil porušenie zákona o metrologii u žalobcu, ktoré naplnilo skutkovú podstatu správneho deliktu zakotveného v ustanovení § 36 zákona o metrologii, postupoval žalovaný správny

orgán v súlade s citovanými ustanoveniami zákona o metrológii v rozsudku krajského súdu. Žalovaný za porušenie zákona o metrológii uložil žalobcovi pokutu, ktorej výšku považoval krajský súd za primeranú. Preto krajský súd žalobu žalobcu zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 v spojení s § 250ja O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk.

Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 11. decembra 2014 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p.).

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 O.s.p.).

Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní, ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím, či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami ako ten, o koho práva v konaní ide.

Úlohou súdu v správnom súdnictve je preskúmať zákonnosť postupov a rozhodnutí orgánov verejnej správy, teda to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy.

Súd v správnom súdnictve preskúmava rozhodnutie a postup orgánu verejnej správy predovšetkým v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe (t.j. v medziach žaloby). Rozsahom tvrdení uvedených v žalobe je správny súd viazaný.

Žalobca žiadal preskúmať postup a zákonnosť rozhodnutia žalovaného č. 2012/300/002059/00867 zo dňa 23. apríla 2012, ktorým tento zmenil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu - Slovenského metrologického inšpektorátu v Bratislave č. 4010/600/212/R zo dňa 7. marca 2012, ktorým bola žalobcovi podľa § 36 ods. 1 písm. c/ zákona o metrológii uložená pokuta vo výške 700 € za porušenie § 19 ods. 1 zákona o metrológii na tom skutkovom základe, že dňa 19. januára 2012 používal pri meraniach súvisiacich s platbami určené meradlo - taxameter typ: KIENZLE, 1150-01, výr. č. 291201 vozidla taxislužby továrenskej značky Škoda Octavia, EČ: K. bez platného overenia, nakoľko podľa § 15 ods. 6 písm. d/ zákona o metrológii platnosť určeného meradla zaniká, ak bola poškodená, pozmenená, odstránená alebo inak porušená overovacia značka alebo zabezpečovacia značka. Žalovaný znížil pokutu na 500 € za porušenie zákona § 19 ods. 1 zákona o metrológii, podľa ktorého možno používať určené meradlá na daný účel, len ak majú platné overenie, ak sa to vyžaduje.

V správnom konaní ako aj v konaní pred krajským súdom bolo potrebné skúmať, či žalobca svojim konaním naplnil skutkovú podstatu správneho deliktu podľa § 36 ods. 1 písm. c/ zákona o metrológii. Uvedené bolo treba posudzovať s ohľadom na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, Ústavného súdu Slovenskej republiky a správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Podľa ustálenej judikatúry má nielen priestupok ale aj iný správny delikt charakter trestného obvinenia.

Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Princíp legality (zákonnosti) zakotvený v čl. 2 ods. 2 ústavy znamená, že viazanosť štátu právom sa musí uplatňovať jednak v oblasti viazanosti štátu ústavou, ústavnými zákonmi a zákonmi, ako aj v oblastiach ich vykonávania orgánmi štátnej správy, ktoré musia zásadne postupovať len na základe zákonov a v ich medziach.

Verejná správa koná vo veciach verejných a pri zohľadnení verejného záujmu musí rozhodnúť v súlade so zákonom.

V oblasti administratívneho trestania a ukladania správnych sankcií princíp legality zaväzuje správne orgány, aby dôsledne dodržiavali premisu, že nikto nebude potrestaný inak, ako z dôvodu a spôsobom, ktorý ustanovuje platný zákon.

Pod pojmom protiprávnosť možno všeobecne zahrnúť také konanie, ktoré je v rozpore s právom. Znamená to, že konaním je porušená alebo nesplnená právna povinnosť vyplývajúca zo zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu alebo uložená na jeho základe. Za všeobecné pojmové znaky správneho deliktu možno považovať najmä:

- konanie (alebo nekonanie)
- protiprávnosť
- trestnosť
- zodpovednú osobu
- znaky deliktu sú stanovené zákonom

Hoci v Slovenskej republike chýba procesný predpis, ktorý by upravoval zásady správneho trestania, správne orgány i sudy sú viazané rozhodnutiami Európskeho súdu pre ľudské práva a podľa jeho judikatúry administratívne trestanie má trestnoprávny charakter. Pri rozhodovaní vo veciach správneho trestania je rozhodujúce dodržanie základných princípov a zásad správneho trestania orgánom verejnej správy i súdom, kde okrem vymedzenia skutkovej podstaty správneho deliktu tak, aby ním sama osebe bola naplnená požiadavka čl. 49 ústavy v spojení s čl. 152 ods. 4 ústavy, je dôležitým interpretačným nástrojom pre správne orgány. Odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy č. (91)1 z 13. februára 1991 o správnych sankciách (relative aux sanctions administratives), podľa ktorého ukladanie administratívnych sankcií platia analogicky zásady ukladania sankcií trestných s tým, že správny postih protiprávneho konania možno uplatniť len v primeranej lehote.

Správnym deliktom nemôže byť akékoľvek porušenie práva, ale porušenie práva musí byť protiprávne konanie a to aj vtedy keď zákon nevyžaduje zavinenie ale predpokladá objektívnu zodpovednosť. Analógia v správnom trestaní v neprospech páchatel'a je vylúčená (in malom parteus). Pokiaľ sa vyskytnú po vykonaní dôkazov pochybnosti je nutné rozhodnúť v prospech fyzickej osoby alebo právnickej osoby (tzv. pravidlo in dubio pro reo).

Porušenie alebo nesplnenie právnej povinnosti stanovenej zákonom alebo na jeho základe musí byť na základe protiprávneho konania, resp. nekonania.

Ak nie je naplnený pojmový znak protiprávnosti, nie je možné uplatňovať zodpovednosť za konanie, ktoré sa po formálnej stránke podobá správne deliktu.

Krajský súd sa podľa názoru najvyššieho súdu dostatočne nezaoberal námietskou žalobcu, že predmetné rozhodnutie (tak prvostupňového ako aj rozhodnutie žalovaného) bolo vydané na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu veci, nakoľko správne orgány sa nezaoberali spôsobom overenia a osadenia zabezpečovacej značky na kontrolované meradlo. Námietky žalobcu, že splnil svoju povinnosť v zmysle zákona o metrologii, a že ním používané vozidlo bolo riadne opatrené plombou, považoval krajský súd rovnako ako žalovaný správny orgán za irelevantné.

Krajský súd v odôvodnení rozhodnutia len stroho skonštatoval, že žalovaný v rozhodnutí náležite vyhodnotil vykonané dôkazy a správne aplikoval relevantné zákonné ustanovenia. Rozhodnutie žalovaného, ktorý zmenil prvostupňové rozhodnutie vo výrokovej časti tak, že znížil pokutu a uviedol, že za porušenie ustanovenia § 19 ods. 1 zákona o metrologii sa slová „700 € nahrádzajú slovami 500 €“ považoval za zákonné. Uloženie pokutu považoval krajský súd za primeranú.

Súd je garantom dodržiavania zákonnosti správnym orgánom. Rešpektovanie princípov zákonnosti musí

vyjadriť v rozhodnutí, ktoré je výsledkom preskúmania rozhodnutia správneho orgánu tak, aby jeho rozhodnutie bolo preskúmateľné v konaní pred odvolacím súdom. Základným predpokladom takejto preskúmateľnosti je dostatok dôvodov, ich jasná formulácia a priradenie týchto dôvodov ku konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci.

Ako už bolo uvedené v konaní o žalobe proti rozhodnutiu a postupu správneho orgánu sa súd riadi dispozičnou zásadou (§ 249 ods. 2 O.s.p.). Činnosť správneho súdu je ohraničená takto vymedzeným rámcom, ak však nejde o vadu, na ktorú musí súd prihliadať z úradnej povinnosti (§ 250i ods. 3 O.s.p.).

Podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky nezávislosť rozhodovania súdov sa uskutočňuje v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu; jedným z týchto princípov, predstavujúcim súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcim ľubovôľu pri rozhodovaní, je aj povinnosť súdov svoje rozhodnutia odôvodniť (§ 157 ods. 1 O.s.p.), spôsobom zakotveným v § 157 ods. 2 O.s.p.

Procesným právom účastníka je právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Z odôvodnenia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Povinnosť súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie vyplývajúca z ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. s použitím § 246c ods. 1 vety prvej O.s.p. totiž znamená právo účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia, a jeho porušením sa účastníkovi odníma možnosť náležite skutkovo a aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu, voči ktorému chce využiť možnosť opravného prostriedku. Nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je preto porušením práva na spravodlivé súdne konanie.

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie (obsiahnutého v základnom práve na súdnu ochranu) podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (napr. III. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 260/06, III. ÚS 153/07).

Potreba riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, v ktorom súd preskúmava rozhodnutie správneho orgánu vyplýva aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“). Aj keď s ohľadom na judikatúru ESLP nie je potrebné zdôvodňovať každý argument účastníkov konania (pozri Van Hurk v. Holandsko, 1994), súdne rozhodnutia musia byť odôvodnené a musia obsahovať odpovede súdu na všetky argumenty prednesené stranami, ktoré viedli k rozhodnutiu. Dôvody musia byť špecifikované s ohľadom na skutkové okolnosti prípadu a nie len odkazovať na určité časti zákonov (napr. rozsudok ESLP Ruiz Torija proti Španielsku z 09.12.1994).

Na základe uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že krajský súd z uvedených zásad súdneho prieskumu dôsledne nevychádzal, čím sa stalo jeho rozhodnutie nepreskúmateľným pre nedostatok dôvodov. Nedostatočne reagoval predovšetkým na námietky uvedené v žalobe.

Nakoľko v prejednávanom prípade nie je z odôvodnenia napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa zrejmé, akými úvahami sa súd riadil pri utváraní záveru o skutkovom stave, prečo nepovažoval za dôvodnú právnu argumentáciu žalobcu v žalobe a prečo považuje námietky žalobcu za neopodstatnené, je nutné považovať takýto rozsudok za nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov, nedávajúci dostatočné záruky pre to, že nebol vydaný spôsobom porušujúcim ústavne zaručené právo na spravodlivý proces.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto musel napadnutý rozsudok podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 vetou druhou O.s.p. zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.).

V ďalšom konaní krajský súd prejedná vec znova v medziach podanej žaloby s prihliadnutím aj na dôvody odvolania, dôsledne sa vysporiada so všetkými námietkami žalobcu a znova o nej rozhodne a svoje rozhodnutie riadne odôvodní.

V novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd i o náhrade trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 vetou prvou O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.